

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО
Г-Н МАНОЛ ГЕНОВ
МИНИСТЪР НА ОКОЛНАТА СРЕДА И
ВОДИТЕ

ДО
Г-ЖА СЕВДАЛИНА ДИМИТРОВА
ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ НА
ПРИРОДЕН ПАРК „ВИТОША“

Относно: Обществено обсъждане на Проект на актуализиран план за управление на Природен парк „Витоша“, публикуван на 2 декември 2025 г. от Дирекция на ПП „Витоша“

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ГЕНОВ,
УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ДИМИТРОВА,**

Във връзка с предложения за обсъждане от обществеността на 2 декември 2025 г. проект за актуализиран план за управление на Природен парк „Витоша“ до националния омбудсман постъпиха над сто възражения от граждани и природозащитни организации с критика по съществуването на проектните предвиждания. Изтъкват се и процедурни несъответствия, довели до пропуски в структурата и непълнота в комплектуването на документацията. Гражданите настояват проектът да бъде отеглен и преработен.

Възраженията са представени в определения срок 5 януари 2026 г. за обществено обсъждане, независимо от съвпадането му с периода на коледните и новогодишни празници, с което се засяга правото за участие, още повече предвид значителния по обем проект. Позицията ми като омбудсман е, че осигуряването достатъчно време за провеждането на общественото обсъждане е ключово за представянето на мненията на всички желаещи граждани да участват в процеса.

Повтарящи се възражения, които будят безпокойство, сочат неправилно зониране и небалансирано увеличаване на антропогенния натиск чрез многобройни изключения за допускане на строителство и инфраструктурни проекти върху над 90% от територията, което представлява отстъпление от основното предназначение на режима за осъществяване на консервационните цели за опазване на защитените съобщества.

Като основен дефицит трябва да се посочи липсата на задължения за разрешаване на исторически натрупани проблеми, свързани с възстановяване на екологична транспортна инфраструктура с въздени линии в най-посещаваната северна част (лифтова инфраструктура Княжево–Копитото, Драгалевци–Бай Кръстьо, Бай

Кръстьо–Голи връх, Симеоново–х. Алеко), които от десетилетия са недействащи. В продължителен период на обществено недоволство остават неизползвани възможностите за възобновяване на спрените лифтови съоръжения при условията на действащия план. Актуализацията не може да се счита за завършена, ако се дистанцира от задачата да допринесе за разрешаването на този съществен въпрос самостоятелно или в координация с други териториално-устройствени планове.

В съдържанието на плана не се включват и други съществени въпроси, какъвто е овладяването на междуременно увеличени натиск от застрояване по границите на парка.

Особено неприемливо е представянето на проекта без паралелно извършване на екологична оценка поради ролята, макар и подчинена, на плана за управление като своеобразен общ устройствен план на територията, представляващ рамка за инвестиционни проекти в обхвата на чл. 85, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда. Този подход на несъобразяване с изискването е предмет на остра критика във възраженията, доколкото следва да се приеме за преодолян в резултат от утвърдената съдебна практика за прилагане на екологичното законодателство от 2019 г. по отношение на Национален парк „Пирин“ (Решение № 3310 от 07.03.2019 г. на Върховния административен съд).

Като омбудсман подкрепям така изразените възражения на гражданите.

Институцията на омбудсмана е трайно ангажирана с опазването на ПП „Витоша“ и гарантиране на неговите граници още от периода на обсъждане на общия устройствен план на Столична община през 2007 г. По повод на обсъждания проект изразявам позиция за необходимостта от опазване и поддържане на ПП „Витоша“ като защитена територия. Относителната свобода на режима като природен парк предполага и съответната рамка за инвестиционните намеси за рекреация, туризъм, спорт и култура при спазване на целите за природозащита, постигането на които остава водещ приоритет.

Функцията на плана за управление да дефинира освен целите, но и заплахите пречателстващи постигането им, не може да бъде изпълнена на базата на информация и данни, които не са актуални, както се посочва и във възраженията. Основателни са очакванията да бъдат взети предвид и проучванията със съвременни методи за анализ на заплахи за опазване на биоразнообразието в защитени територии във връзка с урбанизацията в съседните на парка територии.

Липсващият анализ за отчитането на резултатите от досега действащия план по необходимост изисква да се отчете и ефектът от ограничената визуална връзка към ландшафта на планината от процесите на презастрояването на южните квартали на столицата.

Съвсем не на последно място, в продължителен период на категоричното обществено недоволство и заявени намерения за предприемане на мерки, остават неоползотворени възможностите за възобновяване на спрените от експлоатация

лифтови съоръжения при условията на действащия план за управление на парковата територия. Актуализацията на плана не би могла да се приеме за завършена, доколкото се дистанцира от задачата да допринесе за разрешаването на този съществен въпрос самостоятелно или в координация с други териториално-устройствени планове.

Предвид изложеното, данните са показателни за това, че в предлагания вид проектът за актуализация на Плана за управление на ПП „Витоша“ не изпълнява изискванията за нормативна и експертна съобразеност и основаните на нея легитимни очаквания на обществеността като участник в процеса на вземане на решение по съществен въпрос, засягащ околната среда.

С оглед на горното, препоръчвам следното:

1. Да се анализират отново всички съществени възражения и предложения, включително по въпросите на зонирането, ограниченията за строителство и мерките за намаляване на антропогенния натиск.
2. Да се изготви и приложи екологична оценка в съответствие със законодателството и съдебната практика, преди повторно представяне на проекта.
3. Да се преразгледа и допълни планът като се включат конкретни мерки и задължения за разрешаване на натрупани с времето проблеми, в т.ч. план за възстановяване или адекватно управление на лифтовата инфраструктура, както и мерки за овладяване на застрояването по границите на парка.
4. След изготвяне на преработен проект и екологична оценка проектът да бъде представен за ново, широко и прозрачно обществено обсъждане с достатъчен срок за становища и с гарантирана възможност за участие на заинтересованите страни.

С уважение,

**ВЕЛИСЛАВА ДЕЛЧЕВА
ОМБУДСМАН НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**